

- နုကူးမုတမုာ်နဘိုးလီလၢအသွံင်
- နဆိးကုထီၣ်နးနးကလံၣ်သတူၢ်ကလံၣ်
- နမဲၣ်သၣ် နစုနခိၣ် မၤအသးတီၣ်တူၤ
- မ့ၣ်အူအိၣ်နၤနးနးကလံၣ်
- နခိၣ်ဘၣ်ဒိ
- အိၣ်ဒီးဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်ဖိတၢၤလၢအဘၣ်ဒိ

၎်ဂီၢ်အူတၢ်၎်ဂီၢ်အိၣ် ကိး 911 တက့ၢ်.

တဘၣ်လဲၤဆူ ၎်ဂီၢ်အူတၢ် ဆါဒး လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဂီၢ်တဂ့ၤ -

- နၢ်ဆါ
- တၢ်ခုၣ်ဘၣ်, ကူး, ဘၣ်တီးကွတၢ်ဆါ
- မ့ၣ်အူအိၣ် (တဆံးတက့ၢ်ဖိ)
- အထူၣ်တလံၣ် အထူၣ်သံးအသး (sprain)
- ကဆဲးကသံၣ်ဒိတဒၢတၢ်ဆါ (immunization)
- ကဆဲးကသံၣ်ဒိတဒၢတီးကွတၢ်ဆါ
- ကိၣ်ယုၢ်ဆါ

ကသံၣ်ကသီတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢ
အမဲရကၤကိၢ်စၢဖျိၣ်အပူၤ
Medical Care in the
United States
(KAREN)

www.refugees.org
Protecting Refugees, Serving Immigrants,
Upholding Freedom since 1911

လၢတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ် -
riht@uscridc.org
**U.S. Committee for Refugees
and Immigrants**
1717 Massachusetts Ave., NW
Suite 200
Washington, DC 20036
ထဲလံဖိ - 202 • 347 • 3507
Fax: 202 • 347 • 7177
www.refugees.org

လံၣ်ရၤလီၤအံၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒီဖျိကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်အိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်အူဒီးပုၤ၎်ဂီၢ်တၢ်မၤစၢဝဲၤကျိၤ, တၢ်သုးကျဲၤပၣ်လီၤက့ၤ
လီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအဂီၢ်ဝဲၤဒးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်မုၤလၢပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူ

တၢ်အိၣ်မူလၢပျဲးဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ - ကသံၣ်ကသီတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢ အမဲရကၤကီၢ်စၢဖျိၣ်အပူၤ

- လၢအမဲရကၤကီၢ်စၢဖျိၣ်အပူၤအံၤ ကျဲအိၣ်ဝဲအါဘိလၢနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသံၣ်ကသီတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ကျဲလၢတၢ်သူ့အိၣ်အအါကတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ -
- တၢ်လဲၤထံၣ်လိၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအကသံၣ်ဝဲဒီး (doctor's office visits)
 - တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢအချ (urgent care)
 - ဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီး (ER)

ယကဘၣ်လဲၤထံၣ်လိၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအကသံၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်အခါဖဲလဲၣ် ?

- တၢ်လဲၤထံၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအကသံၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖဲနမၤန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ပၣ်ဆၢကတီၢ် (appointment) လၢနက လဲၤထံၣ်နကသံၣ်သရၣ်ဒ်န့ၣ်လၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအဂီၢ် (primary care doctor) ဖဲအကသံၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်လီၤ. မၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ပၣ်ဆၢကတီၢ် လၢနကထံၣ်ဘၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်တက့ၢ်-
- တၢ်ခုၣ်ဘၣ်န့ၣ်, နကူး, မ့တမ့ၢ် တီးကွ (flu) တၢ်ဆါဘၣ်န့ၣ်
 - နန့ၣ်ဆါ
 - ဆဲးကသံၣ်ဒီတဒါအဲလၢက့ၢ် (allergy) တၢ်ကထီၣ်သ့ဖဲပသ့ၣ်ပနီၣ်ခိ တဘၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲဒီးတရံးပူၤ တမံမံၤ
 - ဆဲးကသံၣ်ဒီတဒါတၢ်ဆါလၢဘၣ်ကူဘၣ်ဂၢ်တၢ်သ့ (immunization)
 - မၤတန့ၣ်တဘျီ နီၣ်ခိတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ် (yearly physical check-ups)

ယကဘၣ်သူတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢအချ (urgent care) အခါဖဲလဲၣ် ?

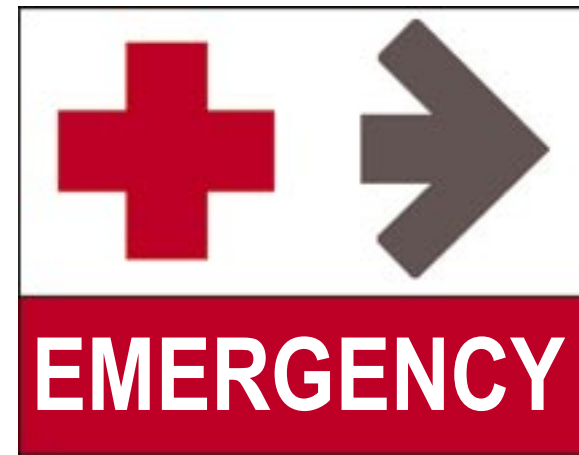
ကသံၣ်ဝဲဒီးလၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢအချ (urgent care clinic) မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ဝဲဒီး လၢပလဲၤန့ၣ်လီၤ တဘျီလၢလၢ်သ့ (walk-in clinic) တဖၣ်အံၤလီၤဂၢ်ဒ်ဒီးကသံၣ်သၣ်အကသံၣ်ဝဲဒီး ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအလီၢ်တအိၣ်လၢနကဘၣ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ပၣ်ဆၢကတီၢ် (appointment) ဘၣ်. လၢနကသံၣ်သရၣ်ဒ်န့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်, နကထံၣ်ဘၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါ တဂၤဝဲဖဲကသံၣ်ဝဲဒီးအံၤလီၤ. ကသံၣ်ဝဲဒီးလၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢအချတဖၣ်အဂီၢ်အံၤ အါတက့ၢ်န့ၣ်တၢ်ထံၣ်ဘၣ်အိၣ်သ့ဘူးဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်မ့တမ့ၢ်, ဘူးဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤကျဲးဖးဒ် (mall) တဖၣ် ဒီးညီန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်အံၤထီၣ်သးစးထီၣ်လၢဂီၤခီဂီၤတုၤလၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

နကြဲးသူကသံၣ်ဝဲဒီးဒီးအံၤတဖၣ်ဖဲနအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးတဆဲးတက့ၢ် ဒ်-

- နန့ၣ်ဆါ
- မ့ၢ်အိၣ်နဘၣ်နကူး (sunburn) မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်အူအိၣ်န့ၣ် တဆဲးတက့ၢ်
- နကူး, တၢ်ခုၣ်ဘၣ်န့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တီးကွတၢ်ဆါဘၣ်န့ၣ်
- တၢ်လီၤကီၢ်တဆဲးတက့ၢ်
- နီၣ်ခိတၢ်မၤကွၢ်လၢ က့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၢ်အဂီၢ်
- တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီတဒါအဲလၢက့ၢ် (allergy) တၢ်ကထီၣ်သ့ဖဲ ပသ့ၣ်ပနီၣ်ခိတဘၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲဒီးတရံးပူၤတမံမံၤ

ယကဘၣ်သူဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီး (ER) အခါဖဲလဲၣ် ၊

ဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီး (Emergency Rooms) , မ့တမ့ၢ် (ER) န့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်အပူၤလီၤ. ညီန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်အံးထီၣ်အသးကိးဆၢကတီၢ်ဒီး တနံၤအတီၢ်ပူၤ 24 န့ၣ်ရံၣ်, တနံၤအတီၢ်ပူၤ 7 သီလၢလီၤ. ဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီးတဖၣ်အံၤအပူၤဒ်န့ၣ်န့ၣ်လဲၤထံၣ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအကသံၣ်ဝဲဒီး မ့တမ့ၢ်, လၢတၢ်လိၣ်အချအဂီၢ်ကသံၣ်ဝဲဒီးတဖၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢနတၢ်ဆူးတၢ်ဆါမ့ၢ်တၢ်လၢအနးဒ်ဒ်ဒ်ကလဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်,

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်ယံၣ်ဖးဒ် ညီလီၤ. နကြဲးသူဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီးဖဲဒ်လၢနဆဲးကူဆူးဆါနးနးကလဲၣ်အဆၢကတီၢ် ဒ် -

- နသးနီၣ်ပျဲးဆါ, နမဲၣ်သၣ် နစုနဒ်မၤအသးတီၣ်တုၤ နဖီၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ်နတသ့ၣ်ညါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်လၢနကတီၢ်တၢ်ကထီၣ်ဘး
- နတၢ်ကီၢ်ဒ်ဒ် ဒီးနကီၢ်ဘိထီၣ်ဆီၣ်, နသးမၤမၢၣ် နဆိကမိၣ်တၢ်တဘၣ် (confused) , မ့တမ့ၢ် နသါတန့ၣ်
- နသါတလၢသါနးနးကလဲၣ် (နဘၣ်ဝုၣ်ကသါ)
- နအိၣ်ဘၣ်တၢ်စုၣ် (poisoning)
- နသးပူၤနီၣ်နသးသတူၢ်ကလၢ
- နကူးမ့တမ့ၢ် နဘျီလီၤလၢအသ့ၣ်
- တၢ်ပနီၣ်အဂၤလၢအတမၤညီန့ၣ်သးတဖၣ်မၤ အသးသတူၢ်ကလၢဒီးနးနးကလဲၣ်

နမ့ၢ်လဲၤဆူ ဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီး (ER) န့ၣ် -

- 1) လဲၤစိၣ်ယုၣ်နကသံၣ်သရၣ်အမံၤဒီးအထံလဲၤဖိနီၣ်ဂံၢ်ဆူ ဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီးတက့ၢ်.
- 2) တဲဘၣ်ပူၤကွၢ်ပူၤဆါ (nurse) ဒီးကသံၣ်သရၣ်ဖဲ ER အံၤလၢနအိၣ်ကသံၣ်မန့ၢ်တဖၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- 3) နမ့ၢ်အိၣ် တုၢ်လံၤဒီးတၢ်ဆါလၢအမၤတံၣ်တၢ်န့ၣ် (medical condition) တမံမံၤန့ၣ်, တဲဘၣ်ပူၤ ကွၢ်ပူၤ ဆါဒီးကသံၣ်သရၣ်ဖဲ ER တက့ၢ်.

လဲၤဆူဝုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆါဒီးဖဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤအသးဒီးန့ၣ် တက့ၢ်.

- နတနီၣ်သ့ၣ်နီၣ်သးလၢ
- နယံကံ